

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 16754

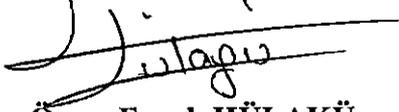
Tarih : 27.02.2026

10/3870

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

10-27 Ocak tarihleri arasında Türkiye'nin çok sayıda ilinde ve Kuzey ve Doğu Suriye'de yaşanan gelişmelere ilişkin barışçıl protesto ve demokratik tepkilere katılan yurttaşlara yönelik olarak kolluk güçleri ve yargı organları tarafından gerçekleştirilen müdahaleler, gözaltılar ve tutuklamalar; Anayasa, Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası insan hakları sözleşmeleri ve evrensel hukuk ilkeleri bakımından ağır ve yaygın ihlal iddialarını gündeme getirmiştir. Bu süreçte kamuoyuna yansıyan bilgi, belge ve tanıklıklar ise ev baskınları, sokak müdahaleleri, toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkının fiilen engellenmesi, orantısız güç kullanımı, gözaltı sırasında darp, ters kelepçe, tehdit ve hakaret, işkence ve kötü muamele iddiaları, gerçeği yansıtmadığına dair ciddi şüpheler bulunan sağlık raporları ve tedavisi tamamlanmadan verilen tutuklama kararları gibi çok sayıda hak ihlaline işaret etmektedir.

Özellikle çocukların yetişkinlerle birlikte gözaltına alınması ve tutuklanması, annelerin bebekleriyle birlikte karakollarda tutulması, çocuğun üstün yararı ilkesinin açık ihlali niteliğindedir. Gazetecilerin haber takibi sırasında darp edilerek gözaltına alınması ve tutuklanması ise basın ve ifade özgürlüğü ile toplumun haber alma hakkına yönelik doğrudan bir müdahale oluşturmaktadır. İşkence ve kötü muamele iddialarının etkin biçimde soruşturulmaması ve cezasızlık riskinin büyümesi yapısal, politik ve idari bir sorun alanına işaret ettiğini göstermektedir. Bu nedenlerle, 10-27 Ocak tarihleri arasında gerçekleşen protestolara yönelik kolluk ve yargı uygulamalarının temel hak ve özgürlükler bakımından tüm boyutlarıyla araştırılması amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırması açılması elzemdir.

Ömer Faruk HÜLAKÜ

Bingöl Milletvekili

GEREKÇE

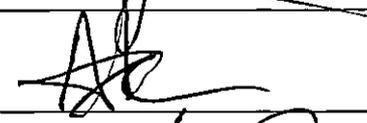
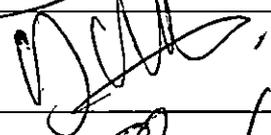
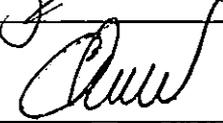
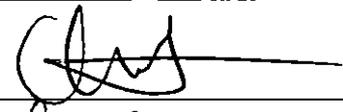
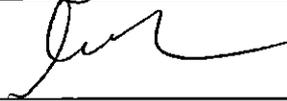
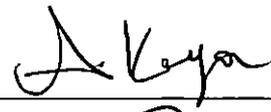
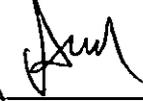
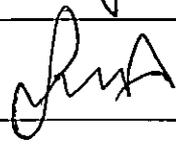
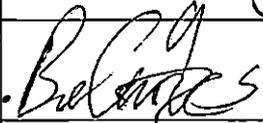
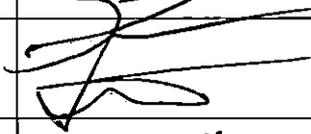
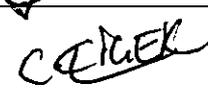
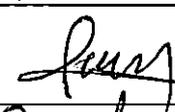
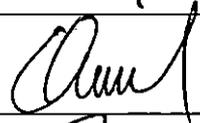
10–27 Ocak tarihleri arasında Türkiye'nin çeşitli illerinde gerçekleştirilen protesto, yürüyüş ve basın açıklamalarına yönelik kolluk müdahaleleri, Anayasa'nın 26'ncı maddesinde güvence altına alınan ifade özgürlüğü ile 34'üncü maddesinde düzenlenen toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkının kullanımına ilişkin uygulamaların hukuki çerçevesi bakımından değerlendirilmesini gerekli kılmıştır. Aynı süreçte kişi özgürlüğü ve güvenliğine dair Anayasa'nın 19'uncu maddesi ile işkence ve kötü muamelelerin yasaklanmasına ilişkin 17'nci maddesi kapsamında ortaya atılan iddialar, temel hak ve özgürlüklerin sınırlanmasına ilişkin 13'üncü maddede öngörülen ölçülülük ve kanunilik ilkeleri çerçevesinde incelenmesi gereken bir tabloyu gündeme taşımıştır.

Kamuoyuna yansıyan bilgi, belge ve tanıklıklar, kolluk güçlerinin orantısız güç kullandığını, toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkının fiilen engellendiğini, gözaltı süreçlerinde işkence ve kötü muamele iddialarının yaygınlaştığını ve yargı organlarının bu sürece çoğu zaman tutuklama kararlarıyla eşlik ettiğini ortaya koymaktadır. Ev baskınlarıyla gerçekleştirilen gözaltılar, keyfi uygulamalar ve uzun tutukluluk kararları, kişi özgürlüğü ve güvenliği hakkının sistematik biçimde ihlal edildiğine işaret etmektedir. Özellikle çocukların yetişkinlerle birlikte gözaltına alınması ve tutuklanması, annelerin bebekleriyle birlikte karakollarda tutulması; çocuğun üstün yararı ilkesinin açık ihlali niteliğindedir. Türkiye'nin taraf olduğu Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme ve çocuk adalet sisteminin temel ilkeleri, çocukların özgürlüğünden yoksun bırakılmasını son çare olarak öngörmesine rağmen bu ilkelere aykırı uygulamaların yaygınlaştığı görülmektedir.

Gazetecilerin haber takibi sırasında darp edilerek gözaltına alınması ve tutuklanması ise basın özgürlüğüne yönelik ağır bir müdahale olmanın ötesinde, toplumun haber alma hakkını doğrudan hedef almaktadır. Demokratik toplum düzeninde basının susturulması, kamuoyunun doğru ve tarafsız bilgiye erişiminin engellenmesi anlamına gelmektedir. İşkence ve kötü muamele iddialarının etkin, bağımsız ve tarafsız biçimde soruşturulmaması; sağlık raporlarının düzenlenme süreçlerine ilişkin ciddi şüpheler ve adli tıp uygulamalarının güvenilirliğine dair tartışmalar, cezasızlık pratiğinin kurumsallaştığını göstermektedir. Bu durum, benzer ihlallerin tekrarını teşvik eden bir ortam yaratmaktadır.

Tüm bu veriler birlikte değerlendirildiğinde, 10–27 Ocak sürecinde yaşananların münferit ihlallerden ibaret olmadığı, kolluk ve yargı uygulamalarının bütünlüklü biçimde insan hakları

standartlarından uzaklaştığını gösteren yapısal bir soruna işaret ettiği açıktır. Bu nedenle, söz konusu süreçte yaşanan hak ihlallerinin tüm yönleriyle araştırılması, sorumluların tespit edilmesi, cezasızlık uygulamalarının önüne geçilmesi ve benzer ihlallerin tekrarını önleyecek yapısal ve yasal önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis Araştırması açılması demokratik hukuk devleti ilkesinin bir gereğidir.

1	SÜMEYYE BOZ ÇAKI	MUŞ	
2	AYTEN KORDU	TUNCELİ	
3	SERHAT EREN	DİYARBAKIR	
4	DİLAN KUNT AYAN	ŞANLIURFA	
5	GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT	VAN	
6	NEVROZ UYSAL ASLAN	ŞIRNAK	
7	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	
8	ADALET KAYA	DİYARBAKIR	
9	VEZİR COŞKUN PARLAK	HAKKARİ	
10	ALİ BOZAN	MERSİN	
11	SALİHE AYDENİZ	MARDİN	
12	GÜLDEREN VARLI	VAN	
13	BERİTAN GÜNEŞ ALTIN	MARDİN	
14	BERDAN ÖZTÜRK	DİYARBAKIR	
15	ZEYNEP ODUNCU KUTEVİ	BATMAN	
16	CENGİZ ÇİÇEK	İSTANBUL	
17	MEHMET KAMAÇ	DİYARBAKIR	
18	SABAHAH ERDOĞAN SARITAŞ	SİİRT	
19	GEORGE ASLAN	MARDİN	
20	MEHMET ZEKİ İRMEZ	ŞIRNAK	